



Koronapandemian vaikutus doulatointaan - kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Milja Paappanen

2023 Laurea





Laurea-ammattikorkeakoulu

Koronapandemian vaikutus doulatoimintaan - kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Milja Paappanen
Sairaanhoitaja (AMK)
Opinnäytetyö
Huhtikuu, 2023

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli lisätä doulatoiminnan näkyvyyttä koronapandemian jälkeen ja tuottaa Suomen Doulat ry:lle posterinä näkyvyyden edistämiseksi. Tavoitteena oli tuoda odottaville vanhemmille tietoa doulatoiminnasta ja sen saatavuudesta helposti yhden posterin avulla. Tuottaa kuvailevan kirjallisuuskatsauksen muodossa kokonaisuus, miten koronapandemia on vaikuttanut doulatoimintaan. Opinnäytetyön yhteistyötaho oli Suomen Doulat ry, jolle tuotettiin posterinä.

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Teoreettinen viitekehys muodostui käsitteistä doula/tukihenkilö, doulatoiminta Suomessa ja ulkomailla ja korona. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen tiedonhaku toteutettiin sähköisistä tietokannoista. Tutkimukset valikoituivat vastaamaan tutkimuskysymykseen, joka tässä työssä oli ”Miten koronapandemia on vaikuttanut doulatoimintaan”. Kirjallisuuskatsaukseen valikoitui seitsemän englannin kielistä artikkelia. Sisältö analysoitiin aineistolähtöisen sisällönanalyysimenetelmän mukaan.

Opinnäytetyön tulosten mukaan koronapandemia rajoitti tukihenkilön määrän synnytyksessä yhteen henkilöön, jolloin synnyttävä nainen joutui valitsemaan joko puolisonsa tai doulan. Doulat joutuivat luopumaan fyysisestä hoidosta muuttaessaan toimintansa etäyhteyteen ja muuttamaan toimintatapojaan.

Tämän opinnäytetyön tulokset kertovat siitä, että koronalla on ollut vaikutusta doulatoimintaan. Jatkotutkimuksena voisi selvittää, onko koronan vaikuttamat muutokset doulatoiminnassa jääneet pysyviksi toimintatavoiksi.

Milja Paappanen

The impact of Covid-19 pandemic on doula activities - descriptive literature review

Year

2023

Pages

29

The purpose of the thesis was to increase the visibility of doula activities after the Covid-19 pandemic and to produce a poster for the Finnish Doula ry in order to promote visibility. The aim was to provide expectant parents with information about doula activities and their availability easily through a single poster. To produce, in the form of a descriptive literature review, an overview of the impact of Covid-19 pandemic on doula activities. The commissioner of the thesis was the Finnish Doula ry, for whom the poster was produced.

The thesis was carried out as a descriptive literature review. The theoretical framework consisted of the concepts doula/support person, doula activities in Finland and abroad and Covid-19. The search for data for the descriptive literature review was carried out from electronic databases. The studies were selected to respond to the research issue of "How Covid-19 pandemic has affected doula activities". Seven articles in English were selected for the literature review. The content was analysed according to the material-based content analysis method.

According to the results of the thesis, Covid-19 pandemic limited the number of support persons in childbirth to one person, and the woman who gave birth had to choose either her spouse or doula. The Doulas had to give up physical treatment when they changed their activities to remote contact and change their practices.

The results of this thesis indicate that Covid-19 has had an impact on doula activity. A follow-up study could be carried out to determine whether changes in doula activity influenced by Covid-19 have remained permanent.

Keywords: doula/ labour support person, doula activity, Covid-19, descriptive literature review

Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Doula tukihenkilönä	8
2.1	Doulatoiminta.....	8
2.1.1	Doulatoiminta Suomessa.....	9
2.1.2	Doulatoiminta ulkomailla.....	10
3	Suomen Doulat ry.....	10
3.1	Suomen Doulat ry:n näkyvyyden edistäminen.....	11
3.2	Posterit	11
4	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	12
5	Kirjallisuuskatsaus.....	12
5.1	Kuvaileva kirjallisuuskatsaus ja tutkimuskysymykset	12
5.2	Aineiston kuvaus ja tiedonhankinta	12
5.3	Sisällönanalyysi	15
6	Kirjallisuuskatsauksen tulokset.....	15
6.1	Tukihenkilö.....	16
6.2	Etäyhteys	17
6.2.1	Doulan fyysinen kontakti	17
6.2.2	Doulatuen muuttuminen.....	17
6.3	Kotikäynnit	17
6.4	Uudet toimintatavat ja tulevaisuus.....	18
7	Pohdinta	18
7.1	Eettisyys	18
7.2	Luotettavuus	19
7.3	Johtopäätökset ja jatkotutkimus	19
	Lähteet.....	21
	Kuviot	25
	Taulukot	25
	Liitteet	26

1 Johdanto

Vanhemmaksi tuleminen on yksi elämän vaiheiden huippukohtia. Lapsen odotus ja syntymä ovat tärkeitä asioita naisen sekä puolison elämässä. Erityisesti länsimaissa puolison osallistuminen raskausaikaan ja synnytykseen on lisääntynyt. Usein nainen haluaa itselleen mukaan synnytykseen tukihenkilön. Tukihenkilönä voi olla puolison lisäksi myös doula. (Terveyskirjasto 2020.)

Kiinan Wuhanissa joulukuussa 2019 alkoi epidemia, jonka aiheuttajaksi on nimetty SARS-CoV-2 virus. Taudinaiheuttajaviruksen aiheuttama tauti nimettiin COVID-19-infektioksi. Infektio sisältää ryhmän yleisiä viruksia, jotka aiheuttavat yleensä hengitystieinfektion. Hengitystieinfektio vaihtelee oireettomasta tai lievästä jopa keskivaikeaan korkeakuumeiseen tautiin. Koronavirusepidemia levisi melko nopeasti maailmanlaajuisesti, jolloin maailman terveysjärjestö WHO julisti maaliskuussa 2020 epidemian pandemiaksi. (Anttila 2023.)

Koronavirusepidemialla oli vaikutus doulatoimintaan. Marjaana Siivolan (2020) mukaan korona oli asettanut synnyttäjät ihan uuteen asemaan ja tuonut muutoksia synnytyksen hoitoon. Valtioneuvoston määräyksen mukaan synnytyksen aikana sai olla yksi tukihenkilö, joka sai tulla synnyttäjän tueksi synnytyksen ollessa jo käynnissä tai synnyttäjän ollessa jo synnytyshuoneessa. Koronatoimenpiteet vaihtelivat kuitenkin eri sairaanhoitopiireittäin. Synnyttäjän valitsema yksi tukihenkilö saattoi olla oma kumppani, ystävä tai doula. Ensi- ja turvakotien liiton vapaaehtoiset doulat olivat perheiden tukena koronankin aikana, jolloin tapaamiset tapahtuivat ulkona, Teamsin välityksellä tai keskusteluja käytiin puhelimitse (Ensi- ja turvakotien liitto 2021).

Koronarajoitusten aikana doulien fyysinen yhteys synnyttäjiin ja perheisiin katkesi lähes kokonaan. Doulat joutuivat miettimään uusia keinoja, miten tukea synnyttäjiä, kun ei voinut olla fyysisesti läsnä ja koskettaa synnyttäjää. Perheiden ja synnyttäjien tapaamiset ennen ja jälkeen synnytyksen olivat mahdollisia etäyhteyksin, mutta itse synnytyksessä tukeminen toi haasteita. Etäyhteydessä oleminen vaati doulalta erityistä taitoa kuulla ja kuunnella synnyttäjän viestejä sekä ohjaamaan perhettä sanoin ja kuvin. Kuitenkin perheet olivat kokeneet saavansa tukea doulilta ilman fyysistä läsnäoloa doulien saamien palautteiden perusteella. (Hulkonen & Vigren 2021.)

Opinnäytetyön tarkoituksena oli lisätä doulatoiminnan näkyvyyttä koronapandemian jälkeen ja tuottaa Suomen Doulat ry:lle posterinäkövyyden edistämiseksi. Tavoitteena oli tuoda odotaville vanhemmille tietoa doulatoiminnasta ja sen saatavuudesta helposti yhden posterin avulla. Tässä opinnäytetyössä tehtiin kuvaileva kirjallisuuskatsaus koronapandemian vaikutuksesta doulatoimintaan.

2 Doula tukihenkilönä

Doula on yleensä ollut naispuolinen synnyttäjän maallikkotukihenkilö. Doula -sana on kreikan kielessä tarkoittanut palvelijatarta. Tukihenkilön läsnäolon tarkoituksena on antaa äidille emotionaalista tukea sekä luoda turvallisuuden tunnetta synnytyksessä. Doula on synnytyksessä läsnä koko synnytyksen ajan. (Lehtonen 2019.) Suomen Doulat Ry:n doula on vanhempien tukena ja turvana jo raskauden aikana, synnytyksessä ja sen jälkeen (Suomen Doulat Ry 2021).

Doula on tarkoittanut alun perin afrikkalaista turvajärjestelmää Väisäsen (2001,73) mukaan. Doula huolehtii synnyttäjistä säädettyt päivät, 40 päivää on monessa kulttuurissa säädetty raja. Tämän 40 päivän jälkeen äidin oletetaan olevan valmis palaamaan ihmisten ilmoille täysivaltaisena jäsenenä. Doulan läsnäolon on koettu lyhentävän synnytyksen kestoa. Äidit ovat synnytyksen jälkeen valppaampia, he hymyilevät ja puhuvat vauvoille enemmän ja silittelevät vauvoja.

2.1 Doulatoiminta

Doulan tehtävänä on olla synnytyksessä läsnä huomioiden äiti muun muassa kosketuksin, hieromalla, olemalla tiedollinen tuki lääkkeettömistä kivunlievityskokeista ja olemalla koko perheelle henkinen tuki. Doula ohjaa myös isää huomioiden isän toiveet sekä auttaa äitiä ja isää olemaan yhteydessä sairaalahenkilökuntaan heidän toiveistaan. (Ensi- ja turvakotienliitto 2022a; Lehtonen 2019.) Perhe voi puhua doulan kanssa vauvan odotuksesta, perhe-elämästä ja tulevasta synnytyksestä sekä kunnioittaa perheen toiveita, ajatuksia ja heille tärkeitä asioita (Ensi- ja turvakotienliitto 2022a). Doulalla ei ole lääketieteellistä vastuuta eikä korvaa sairaalan ammattitaitoista henkilökuntaa eikä tee diagnooseja tai toimenpiteitä (von Koskull & Nysten, 2011, 6).

DONA International:in määritelmän mukaan doula voi auttaa parantamaan vauvan syntymää ja synnytyksen jälkeistä kokemusta, olipa kyseessä perheen ensimmäinen tai kymmenes vauva. Doulalla on positiivinen vaikutus koko perheeseen. Perheelle tarjotaan fyysistä, emotionaalista ja tiedollista tukea koko synnytyksen ajan ja synnytyksen jälkeen. Doulan hankkimisessa tulisi huomioida doulan koulutus, sertifiointi, kokemus, saatavuus, tarjotut palvelut, keskustelun yhteensopivuus ja yleinen vaisto doulasta. Kaikki DONA-sertifioidut doulat sitoutuvat noudattamaan käytännön sääntöjä ja eettisiä sääntöjä. Näin perheet ovat varmoja saamastaan ammattitaidosta. (DONA International 2022.)

2.1.1 Doulatoiminta Suomessa

1990-luvun alusta asti Suomessa on ollut vapaaehtoisia tukihenkilöitä synnytyksissä. Ensimmäiset ammattidoulut aloittivat Suomessa vuonna 2010. He olivat kouluttautuneet ulkomailla. (Suomen Doulat Ry 2021.) Doulatoiminta oli aiemmin Suomessa epävirallista. Ammattidoulujen määrä on viime vuosina kasvanut. Doulien tausta ja koulutus on kirjava. Joukossa on kättilöitä sekä muiden alojen toimijoita. Suomessa on järjestetty erilaisia doulakoulutuksia, joten vähitellen ammattidoulujen toiminta on järjestäytynyt. (Kosonen 2019.)

Jo vuodesta 1981 lähtien Helsingin ensikodin asiakkailla on ollut mahdollisuus saada ensikodin työntekijä synnytykseen tukihenkilöksi. Vuonna 1992 Raha-automaattiyhdistys mahdollisti Helsingin ensikodille kolmivuotisen Doula-projektin käynnistymisen. Projektin päättymisen jälkeen doulatoiminta on jatkunut vireänä ja on nyt osana Helsingin ensikodin Baby blues -toimintaa. Ruotsinkielisille synnyttäjille Folkhälsan tarjoaa omaa doulapalvelua pääkaupunkiseudulla. Vapaaehtoisia tukihenkilöitä on noin 30. HUS-alueen sairaaloissa doulan tukemia synnytyksiä on kuukausittain. Näitä on pääasiassa Naistenklinikalla ja Jorvin sairaalassa. Lisäksi doulan tukemia synnytyksiä on ollut Hyvinkään, Lohjan ja Porvoon sairaaloissa. Synnyttäjä maksaa doulalle 50 euroa, muuten vapaaehtoisdoulut eivät saa työstään palkkaa. (Helsingin ensikoti ry 2022.)

Perhe on yhteydessä Ensikoti ry:n halutessaan doulan. Yhdistys valitsee perheelle doulan sekä varalla olevan doulan. Ensitapaamisessa selvitetään synnyttäjän toiveita doulan suhteen, yhteyden pitämisestä puhelimitse ja tapaamisin. Perhe tapaa doulaa noin 2-3 kertaa ennen synnytystä ja synnytyksen jälkeen yleensä kerran. Synnytyksen jälkeisen tapaamiskerran tarkoituksena on synnytyksen läpikäyminen ja tarvittaessa äiti kaipaa ajatusten vaihtamista imetykseen tai vauvan hoitoon liittyen. (Helsingin ensikoti ry 2022.)

Ruotsinkielistä doulapalvelua tarjoaa Folkhälsan. Doulatoimintaa on Uudellamaalla, Turunmaalla ja Ahvenanmaalla. Doulan toiminta on vapaaehtoista. Toiminnasta peritään perheeltä 40 euron maksu. (Folhålsan 2022.)

Ensi- ja turvakotien liitolla on yhteensä yli 300 vapaaehtoista doulaa, jotka toimivat perheiden tukena maksutta. Heitä motivoi halu auttaa ja tehdä toiselle hyvää. Doulan työ vaatii sitoutumista, se koetaan merkityksellisenä tehtävänä ja voimaannuttavana. Tutkitusti vapaaehtoistyö lisää tekijöidensä onnellisuutta. Vapaaehtoistyöntekijöiltä ei edellytetä alaan liittyvää koulutusta vaan heidät koulutetaan doulan tehtävään. Vapaaehtoisdoulut saavat oppia myös toisiltaan jakamalla tietoa odotuksista ja synnytyksistä. Heillä on myös mahdollisuus tarvittaessa saada työnohjausta. Ensi- ja turvakotien liiton vapaaehtoisdoulut tukevat perheitä, joissa on erityisen tuen tarve. Tuen tarpeet perheillä voivat olla taloudellisia, sosiaalisia tai terveydellisiä. Ensi- ja turvakotien liiton vapaaehtoisdoulan voi pyytää, jos synnyttäjä on turvapainkanhakija, perheessä on mielenterveys- tai päihdeongelma tai synnyttäjä on alle 18-vuotias.

(Ensi- ja turvakotien liitto 2022a; Henttonen 2020.) Heidän tärkein tehtävänsä on olla läsnä ja kuunnella. He tapaavat perheen jo ennen synnytystä joitakin kertoja. Keskustelevat käytännön valmisteluista vauvan tuloon liittyen, raskauden sujumisesta sekä synnytyksestä. Synnytykseen liittyvistä toiveista sekä mahdollisista huolista ja peloista. Synnytyksen jälkeen vapaaehtoisdoula tapaa perheen ainakin kerran. (Ensi- ja turvakotien liitto 2022b.)

Ensi- ja turvakotien liiton vapaaehtoisdoulatoimintaa on Helsingissä, Hämeenlinnassa, Iisalmessa, Jyväskylässä, Kauhajoella, Kotkassa, Kuopiossa, Lahdessa, Lappeenrannassa, Oulussa, Outokummussa, Rovaniemellä ja Tampereella sekä Turussa (Ensi- ja turvakotien liitto 2022b).

Suomessa toimii ammattidoulia ja vapaaehtoisia doulia. Doula ei ole suojattu nimike, joten kuka vaan voi halutessaan käyttää itsestään doula-nimitystä. (Suomen Doulat Ry 2021.) Pääkaupunkiseudulla on paljon yksityisen palvelun tarjoavia doulia, mutta niitä on myös muualla ympäri Suomen.

2.1.2 Doulatoiminta ulkomailla

Doulatoimintaa ei ole ainoastaan Suomessa vaan heidät löytää myös ulkomailta muun muassa Yhdysvalloista ja muualta Euroopasta. Yhdysvalloissa on monia eri doula järjestöjä, mutta yksi isoimmista on DONA International. Yhdysvaltalainen DONA International on perustettu 1992. Järjestö on voittoa tavoittelematon ja sen ensisijainen tehtävä on tarjota laadukkaita koulutuksia doulille sekä doulien sertifiointi maailmanlaajuisesti. DONA International järjestö on 30 vuoden aikana sertifioineet yli 13 000 doulaa. (DONA International 2022.)

Euroopassa toimii EDN (European Doula Network) verkosto. EDN on vuonna 2011 perustettu verkosto. Heidän tavoitteenaan on koota yhteen doulat eri puolilla Eurooppaa, yhdistää toisiinsa, antaa tukea ja tietoa toisilleen. Vuonna 2020 EDN:n jäsenenä oli 45 doulajärjestöä ja koulutusorganisaatiota, jotka kattavat 23 Euroopan maata. Perustajat päättivät vuoden 2011 kokouksessaan eri koulutusorganisaatioiden ja -yhdistysten doulaedustajien vuosittaisesta koontumisesta, jota isännöi joka kerta eri jäsenmaa. (European Doula Network 2015.)

3 Suomen Doulat ry

Suomen Doulat ry on perustettu vuonna 2014. Yhdistys on tarkoitettu kaikille Suomessa toimiville doulille ja jäseneksi voivat liittyä ammattilaisdoulat ja vapaaehtoiset doulat. Suomen Doulat ry tarjoaa jäsenille vertaistukea, koulutuksia sekä alennuksia koulutuksista. Nämä kaikki tiedot löytyvät yhdistyksen perustamasta Facebook-ryhmästä. Jokaisen jäsenen tulee sitoutua noudattamaan yhdistyksen laatimaa synnytysdoulun toimenkuvaa. Toimenkuva on Kätilöliiton puoltama. Sitoutuneisuudesta jäsen saa merkin, se on yhdistyksen pinssi. Merkki myös takaa sen, että doula toimii eettisesti sääntöjen mukaan. Pinssin tarkoitus on tuoda

esille ammattilaisille sekä perheille, että doulan toimintaan voi luottaa ja se lisääkin luottamusta, jolloin se parantaa perheen saamaa palvelua. (Suomen Doulat ry 2021.)

3.1 Suomen Doulat ry:n näkyvyyden edistäminen

Olen sopinut toimeksiantosopimuksen Suomen Doulat ry:n kanssa. Tarkoituksena on tuottaa doulatoiminnan näkyvyyden edistämiseksi yhdistykselle posterit, jota yhdistys voi jakaa muun muassa neuvoloihin ja julkisiin paikkoihin.

Yhdistyksen toiveena on saada A3-kokoinen posterit. Yhdistyksellä on terveydenhuollon ammattilaisille tarkoitettu infopaketti, jota on tarkoituksena käyttää posterin tietojen lähteenä.

3.2 Posterit

Posterin tarkoituksena on tutustuttaa ihmisiä uuteen asiaan ja jakaa tietoa suurillekin ihmisryhmille. Posterit ovat helposti luettavissa ja ne ovat havaittavissa jo kauempanakin. Yleensä luetaan noin 1,5 metrin päästä, joten on huomioitava etäisyys posterin kanssa. Se on yleensä suurempi kuin A4. Posterit tehdessä on huomioitava posterin tilaajan vaatimukset aikataulun, materiaalien, koon ja paikan suhteen. (Silén 2013.) Posterit tuotettiin PowerPoint-ohjelmalla, A3-kokoisena pdf-tiedostona. (Liite 2.)

Yhteistyökumppanilta saatiin kolme valokuvaa, joita oli lupa käyttää posterissa. Kuva voi monesti kertoa enemmän kuin teksti ja antaa olennaista lisätietoa asiasta sekä tukee tekstiä (Silén 2013). Posteriin valikoitui yksi kuva taustakuvaksi, joka kuvaa doulatoimintaa enemmän kuin teksti. Kuva määritteli, että posterista tuli pystyasoinen. Päätös luetaanko posterit tehdään noin 11 sekunnissa ulkoasun perusteella ja siihen tutustumiseen käytetään vain muutama minuutti aikaa. Ulkoasun tulee houkutella lukemaan ja herättää mielenkiintoa. (Silén 2013.)

Posteriin valikoitui yhdistyksen infopakettista oleelliset tiedot. Nämä olivat kuvaus doulan toimenkuvasta, internetsivu ja QR-koodi, joista löytää yhdistyksen doulat. Posteriin otsikoitiin selkeästi Doula -teksti, jossa käytettiin isoja kirjaimia, fonttina Engravers Mt, koko 58. Alaotsikoksi Synnytystukihenkilö -teksti, jossa käytettiin fonttina Arial (Leipäteksti), koko 28. Tekstikappaleet eroteltiin toisistaan, jotta ne ovat helpompia lukea. Niissä käytettiin fonttina Arial, koko 24. Posterin alareunaan tuli fontilla Arial (Leipäteksti), koko 20, Suomen Doulat ry:n yhdistyksen doulat.

Posterista lähetettiin Suomen Doulat ry:n yhteyshenkilölle yksi versio kommentoitavaksi. Yhteyshenkilön mielestä posterit ovat selkeitä ja sisältävät oleelliset asiat. Posteriin vielä tekijän ehdotuksesta lisättiin qr-koodi, josta avautuu yhdistyksen doulat. Valmis posterit lähetettiin yhteyshenkilölle sähköpostitse pdf-tiedostona.

4 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tarkoituksena on lisätä doulatoiminnan näkyvyyttä koronapandemian jälkeen ja tuottaa Suomen Doulat ry:lle posterin näkyvyyden edistämiseksi.

Opinnäytetyön tavoitteena on tuoda odottaville vanhemmille tietoa doulatoiminnasta ja sen saatavuudesta helposti yhden posterin avulla. Tuottaa kuvailevan kirjallisuuskatsauksen muodossa kokonaisuus, miten koronapandemia on vaikuttanut doulatoimintaan.

Opinnäytetyön tutkimuskysymys:

Miten koronapandemia on vaikuttanut doulatoimintaan?

5 Kirjallisuuskatsaus

Muodostaessa kokonaiskuvaa tietystä aihealueesta tai asiakokonaisuudesta keskeisin menetelmä on kirjallisuuskatsaus. Katsauksen tavoitteista riippuen on erilaisia kirjallisuuskatsauksia. Katsaustyyppit jaetaan kolmeen päätyyppiin. Nämä kolme päätyyppiä ovat: 1) kuvaileva kirjallisuuskatsaus, 2) systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja 3) määrällinen meta-analyysi ja laadullinen meta-analyysi. (Stolt, Axelin & Suhonen 2015, 6-8.)

5.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus ja tutkimuskysymykset

Kirjallisuuskatsauksen muodoista kuvaileva kirjallisuuskatsaus on runsaimmin käytetyin. Se perustuu tutkimuskysymykseen ja tuottaa valittujen aineistojen perusteella kuvailevan vastauksen tutkimuskysymykseen. (Kangasniemi, Utriainen, Ahonen, Pietilä, Jääskeläisellä & Liikanen 2013, 291-301.) Kertoo ja kuvailee nimensä mukaisesti aiheeseen liittyvää aikaisempaa tutkimusta ja sen laajuutta, syvyyttä sekä määrää (Stolt ym. 2015, 9).

Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen vaiheita on neljä. Näitä vaiheita ovat tutkimuskysymyksen muodostaminen, sopivan aineiston valitseminen, kuvailun rakentaminen ja lopuksi tuotetun tuloksen tarkasteleminen. (Kangasniemi ym. 2013, 291-301.)

Tutkimuskysymys on ohjaava tekijä tutkimusprosessissa. Kysymys ei voi olla liian suppea, jolloin aiheita voidaan tarkastella monista näkökulmista. Liian laaja kysymys voi taas tuottaa ongelmia liiallisen aineiston vuoksi. (Kangasniemi ym. 2013; Stolt ym. 2015, 24.)

5.2 Aineiston kuvaus ja tiedonhankinta

Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen aineiston valinnan tarkoituksena on etsiä mahdollisimman relevantti aineisto vastaamaan tutkimuskysymykseen sekä tutkimuskysymyksen laajuus

määrää aineiston riittävyyden. Aineistona käytetään usein uusimpia tutkimuksia ja ensisijaisesti alkuperäistutkimuksia. Aineisto haetaan usein sähköisistä tieteellisistä tietokannoista sekä käytetään lisäksi manuaalista hakua. (Kangasniemi ym. 2013; Stolt ym. 2015, 25-26.) Tässä kirjallisuuskatsauksessa sisäänotto- ja poissulkukriteerit ohjasivat tutkimusaineiston valinnassa (Taulukko 1.) Sisäänottokriteereinä olivat, että aineisto oli julkaistu vuosina 2021-2022 ja lähteiden tuli olla suomen- tai englanninkielisiä vertaisarvioituja julkaisuja. Sisäänottokriteereinä pidettiin myös aineistoa, joissa hakusanat vastasivat ja julkaisut olivat maksuttomia.

TAULUKKO 1. Tutkimusaineiston sisäänotto- ja poissulkukriteerit

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
Julkaistu vuosina 2021-2022	Julkaistu ennen vuotta 2021
Suomen- tai englanninkielinen julkaisu	Muu kuin suomen- tai englanninkielinen julkaisu
Tutkimus on vertaisarvioitu	Tutkimusta ei ole vertaisarvioitu
Hakusanat vastaavat	Hakusanat eivät vastaa
Maksuttomat julkaisut	Maksulliset julkaisut

Hakuprosessi alkoi tutustumalla eri tietokantoihin ja tutustumalla eri hakumenetelmiin. (Taulukko 2.) Medic -tietokanta oli ensimmäinen tietokanta, josta lähdin liikkeelle. Hain hakusanoilla ”doulas AND covid-19”. Hakutuloksia tuli vain yksi, joka osoittautui tarkemman tutkimisen jälkeen aiheettomaksi.

Hakuprosessi jatkui EBSCO CINAHL with Full Text -tietokannalla. Tietokannassa käytin hakusanoja ”doulas and birth outcomes AND covid-19”. Hakutuloksia tuli kaksi, joista molemmat tutkimusartikkelit valikoituivat tarkempien lukemisten jälkeen.

Laurea Finna -tietokantaan kirjasin hakusanat ”doulas AND covid-19”. Ilman rajauksia hakutuloksia tuli näillä hakusanoilla peräti 1990 kappaletta. Tein ensin rajauksen, että valikoin vain kokotekstit, jonka jälkeen hakutulos oli vieläkin 490 kappaletta. Jatkoisin rajauksien tekemistä. Rajasin vain vertaisarvioidut, joka vähensi tuloksia 190 kappaleeseen. Lisäsin vielä rajauksia, valitsin kieleksi englannin ja vuosiksi 2021-2022. Aikarajaukseksi muodostuivat

vuodet, jolloin koronavirusepidemia oli jo maailmanlaajuinen. Tämä antoi kuitenkin vielä 163 tulosta. Tuloksia silmäillessä koin tarpeelliseksi tehdä vielä lisää rajoituksia. Tietokannassa pysyi tekemään vielä aiherajauksen, joten käytin sieltä annetuista rajaussanoista ”doulas” ja ”covid-19”, jonka jälkeen hakutuloksiksi tuli 15 kappaletta. Näihin 15 tulokseen tutustumisen jälkeen sieltä valikoitui viisi tutkimusartikkelia mukaan prosessiin.

Tein myös haun ProQuest Central- tietokannassa. (Taulukko 2.) Hakusanoina käytin ”doulas AND covid-19”. Hakutuloksia tuli 20 kappaletta. Lisäsin ensimmäisen haun jälkeen rajoituksiksi Fulltext ja Scholarly Journals, jonka jälkeen hakutulokset olivat edelleen 20 kappaletta. Tuloksiin tutustumisen jälkeen huomasin kyseisessä tietokannassa olevan useita samoja tutkimusartikkeleita kuin muissakin jo käytetyissä tietokannoissa, joten ProQuest Central -tietokannasta ei valikoitunut yhtään tulosta.

TAULUKKO 2: Aineiston haku

TIETOKANTA	HAKULAUSE	RAJAUKSET	TULOKSET	HYVÄKSYTYT
Medic	doulas AND covid-19	vain kokoteksti	1	0
EBSCOhost	doulas and birth outcomes AND covid-19	fulltext, Academic Journals	2	2
Laurea Finna	doulas AND covid-19	fulltext, vertaisarvioitu, englantia, v. 2021-2022, doulas, covid-19	15	5
ProQuest Central	doulas AND covid-19	fulltext, Scholarly Journals	20	0

Lopulta valikoitui seitsemän artikkelia analysoitaviksi. Nämä kaikki artikkelit olivat englanninkielisiä. (Liite 1.) Artikkeleiden tiivistelmistä ei voinut päätellä tutkimuskysymykseeni liittyvää aineistoa, vaan jouduin lukemaan artikkelit kokonaisuudessaan useaan kertaan.

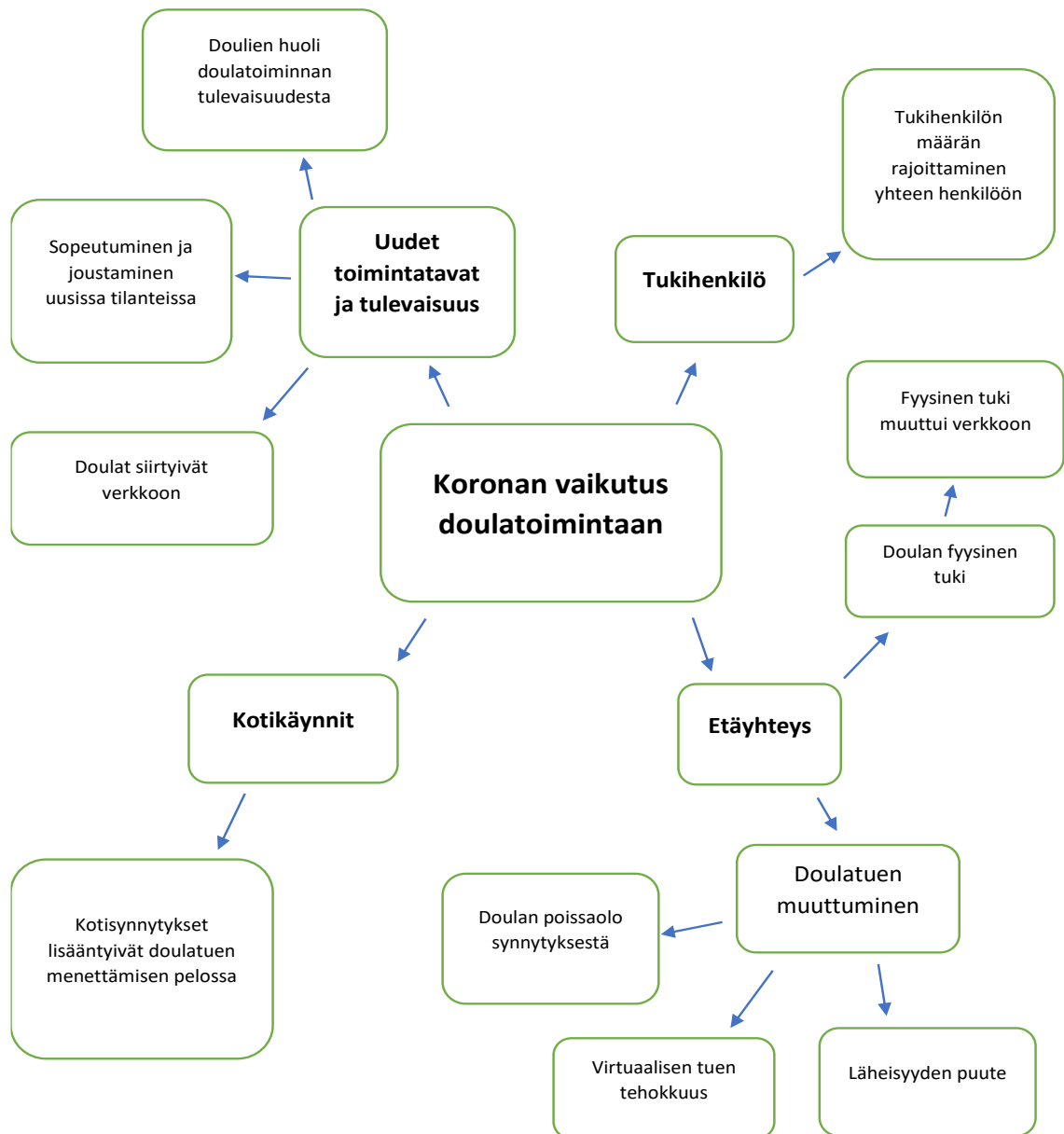
5.3 Sisällönanalyysi

Sisällönanalyysi on perusanalyysimenetelmä. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi eli induktiivinen analyysi voidaan jakaa kolmeen eri vaiheeseen. Ensimmäinen vaihe on aineiston redusointi eli pelkistäminen, jossa aineistosta poistetaan tutkimukselle epäoleellinen. Toinen vaihe on aineiston klusterointi eli ryhmittely, jossa aineistosta etsitään yhtäläisyyksiä tai eroavaisuuksia kuvaavia käsitteitä. Käsitteet yhdistetään, joista muodostuvat alaluokat. Alaluokat yhdistämällä muodostuvat yläluokat. Aineiston klusterointi etenee alaluokkia yhdistämällä yläluokiksi ja yläluokkia yhdistämällä pääluokiksi. Sisällönanalyysin kolmas vaihe on abstrahointi eli teoreettisten käsitteiden luominen. Siinä erotetaan oleellinen tieto tutkimuksen kannalta, josta muodostetaan teoreettisia käsitteitä valikoidun tiedon perusteella. (Tuomi & Sarajarvi 2018, 122-125.)

Aineistoista on perusanalyysimenetelmän mukaisesti luokiteltu värikoodein tutkimuskysymykseen vastaavat käsitteet. Tutkimuksista on etsitty alkuperäiset tulokset. Tulokset on luokiteltu alaluokkiin ja sen jälkeen pääluokkiin. Tässä hyödynnetty apuna taulukointia.

6 Kirjallisuuskatsauksen tulokset

Tulosten mukaan koronapandemian vaikutus doulatoimintaan voidaan jakaa neljään eri luokkaan. Nämä neljä pääluokkaa ovat tukihenkilöt, etäyhteys, kotikäynnit ja uudet toimintatavat ja tulevaisuus. (Kuvio 1.)



KUVIO 1: Kirjallisuuskatsauksen tulokset

6.1 Tukihenkilö

Tutkimustulosten perusteella sairaaloiden ja terveydenhuollon oli tehtävä dramaattisia rajoituksia koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi. Tähän rajoitukseen kuului synnytyksen aikana läsnä olevien tukihenkilöiden määrän rajoittaminen yhteen henkilöön. Raskaana olevan oli valittava doula, kumppani tai muu sosiaalinen tuki. (Carvalho ym. 2022; Gutschow & Davis-Floyd 2021; Lisenbee, Gil-Rivas, Webb, Dahl & Quinlan 2022; Ogunwole, Bennett & Bower

2020; Rivera 2021.) Doulat oli siirretty vierailijoiden rooliin, eikä heidän ajateltu kuuluvan osana synnytystiimiä (Ogunwole, Bennett & Bower 2020).

Doulan osallistumisen rajoittaminen synnytyksen aikana koettiin olevan tärkeä merkitys odottavalle naiselle, joten jotkut sairaalat kokivat doulan kuuluvan synnytystiimiin ja sallivat heidän läsnäolon. Esimerkiksi Texasin naistensairaalassa annettiin raskaana olevalle potilaalle mahdollisuus pitää doula synnytyksen aikana, jos doula oli onnistuneesti suorittanut sairaalan koronavirus -seulontaprosessin. (Carvalho ym. 2022.)

6.2 Etäyhteys

6.2.1 Doulan fyysinen kontakti

Koronapandemia rajoitti doulujen antamaa ja mahdollistamaa henkilökohtaista fyysistä hoitoa, joten doulat muuttuivat etäyhteyteen. Doulat huomasivat menettäneensä fyysisen läsnäolon ja joutuivat miettimään uusia tapoja luoda yhteys odottavaan ja synnyttävään naiseen. (Castañeda & Julie 2021.) Synnytys on jokaisella naisella erilainen. Yhdelle naiselle toimivat mukavuustekniikat eivät välttämättä toimi toiselle. Doulan oli opittava tulkitsemaan naisia ilman fyysistä kontaktia. (Johnson & Castañeda 2021.) Vuorovaikutus etäyhteyden välityksellä muodostettiin pääasiassa videoneuvottelutekniikkaa käyttämällä, esimerkiksi Zoom ja Facetime. Tämä vaati doulan ja asiakkaan välillä sopeutumista. (Lisenbee ym. 2022.)

6.2.2 Doulatuen muuttuminen

Etäyhteyden välityksellä doulilla oli huoli odottavien ja synnyttävien naisten tukemisesta, miten ylläpitää läheisyyttä etäyhteydellä (Castañeda & Julie 2021). Doulat kokivat epävarmuutta virtuaalisen tuen tehokkuudesta ja olivat huolissaan sen pitkäaikaisesta vaikutuksesta heidän ammattiinsa. Eniten doulat olivat huolissaan poissaoloistaan synnytyksen aikana ja henkilökohtaisen tuen antamisesta synnytyksen yhteydessä. He kokivat joutuvansa enemmän kouluttamaan odottavan naisen kumppania synnytykseen valmistautumisessa, koska eivät voineet itse olla synnytyksessä fyysisesti läsnä. (Johnson & Castañeda 2021.) Doulat kokivat aiheuttavansa stressiä naisten kumppaneille virtuaalitekniikan käytössä ja teknologian perustamisessa, jotta yhteys doulaan säilyisi (Lisenbee ym. 2022).

Odottavat naiset pohtivat, onko virtuaalinen doulan tuki kustannusten arvoinen. Doulat joutuivat vakuuttamaan ihmisiä heidän taidoistaan tukea naisia etäyhteyden välityksellä. (Johnson & Castañeda 2021.)

6.3 Kotikäynnit

Kotikäynnit ovat olleet tärkeä osa doulatoimintaa. Koronarajoitusten myötä doulatoimintaa jouduttiin rajoittamaan myös kotikäyntien osalta. (Ogunwole, Bennett, Williams & Bower

2020.) Doulien poissulkeminen sairaalasynnytyksistä lisäsi kysyntää kotona synnytyksiin. Ihmiset pelkäsivät menettävänsä palkanneensa doulan tuen. (Gutschow & Davis-Floyd 2021.)

6.4 Uudet toimintatavat ja tulevaisuus

Koronapandemian rajoituksien vuoksi doulat joutuivat etsimään uusia toimintatapoja raskaana olevien ja synnyttäneiden tarpeisiin ja tueksi sekä pitämään itsensä ja yhteisönsä turvassa (Ogunwole ym. 2020; Rivera 2021). Koronan lisääntyessä dramaattisesti doulat joutuivat muuttamaan toimintatapojaan, kuten siirtyivät nopeasti verkkoon ja keskittyivät enemmän synnytystä edeltävään tukeen. Tämä vaati sopeutumista ja joustamista. Doulat kokivat haastaviksi tilanteet, kun antoivat tukea odottaville tai synnyttävälle naisille omissa kodeissaan virtuaalisesti. Doulien oma perhe saattoi olla läsnä ja oli haastavaa löytää omasta kodista rauhallista ja hiljaista tilaa. (Johnson & Castañeda 2021.) Doulien halu tukea asiakkaitaan ja sopeutua uusiin tapoihin auttoi asiakkaita synnytyskokemuksessa koronapandemian aikana (Lisenbee ym. 2022).

Doulat ilmaisivat huolensa tulevaisuutta ajatellen. Heidän huolensa olivat, kuinka korona ja koronarajoitukset muokkaavat heidän ammattiaan tulevaisuudessa. Luokitellaanko doulat eivälttämättömiksi ammattiryhmiksi kliinisissä olosuhteissa. Doulien huoli asiakkaiden doulatuen menetyksestä ja huoli menettää rahallisia tuloja. (Johnson & Castañeda 2021.)

7 Pohdinta

7.1 Eettisyys

Opinnäytetyöprosessin mukaiset eettiset ja hyvät tieteellisen käytännön mukaiset suositukset perustuvat lainsäädäntöön sekä tiedeyhteisön kansainvälisiin ja kansallisiin tutkimuseettisiin periaatteisiin, suosituksiin ja linjauksiin. Suositukset eettisestä ja hyvän tieteellisen käytännön tavoitteista ovat yhtenäistää ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöprosessia, edistää tieteellistä käytäntöä ja ennaltaehkäistä tieteellistä epärehellisyyttä sekä omalta osaltaan kehittää opinnäytetöiden laatua. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitleminen Suomessa* -ohjetta ovat ammattikorkeakoulut sitoutuneet noudattamaan. (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry 2019.)

Tieteellisen käytännön keskeisiä lähtökohtia tutkimusetiikan näkökulmasta ovat tutkimuksessa noudattaa rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä niiden arvioinnissa. Noudattaa eettisesti oikeita tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä sekä asianmukaisella tavalla ottavat huomioon tutkijoiden työn ja saavutukset viittaamalla oikein heidän julkaisuihinsa. Hyvän tieteellisen käytännön

mukaista on tehdä tarvittavat tutkimusluvut, sopia kaikkia osapuolia koskevista oikeuksista, vastuista ja velvollisuuksista. (TENK 2012, 6; Tuomi & Sarajärvi 2018, 150-151.)

Opinnäytetyössä on noudatettu tutkimuseettisen neuvottelukunnan toimintatapoja noudattamalla rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta. Prosessin aikana on kiinnitetty tarkasti huomiota, ettei plagiointia tapahdu. Plagioinnilla tarkoitetaan toisen tekijän tutkimustulosten, ideoiden tai sanamuotojen esittämistä omina tietoina sekä lähdeviitteiden puuttumisena (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2009, 122). Lähdeviitteet on merkitty huolellisesti ja nämä on tarkistettu useaan kertaan prosessin aikana. Tutkimuslupaa ei tässä opinnäytetyössä tarvittu. Yhteistyötahon kanssa kirjoitettu toimeksiantosopimus ja sovittu posterin toteutuksesta sekä aikataulusta.

7.2 Luotettavuus

Opinnäytetyöprosessin tulee olla kokonaisuutenaan luotettava. Eri opinnäytetyötyypeissä tarkoitetaan luotettavuudella hieman eri asioita, mutta kaikissa on yhteisiä piirteitä. Järjestelmällinen ja johdonmukainen työskentely korostuu luotettavuuden arvioinnissa läpi prosessin ajan. (Vilkkä 2021, 185.) Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida yleisillä luotettavuuskriteereillä. Näitä ovat uskottavuus, vahvistettavuus, reflektiivisyys ja siirrettävyys. (Kylmä & Juvakka 2014, 127.)

Tutkimuksen luotettavuutta olen noudattanut koko prosessin aikana olemalla järjestelmällinen ja johdonmukainen. Työskentely on tapahtunut eettisten ohjeiden mukaisesti. Tutkimuksessa on käytetty luotettavia tietokantoja. Tiedonhausta on tulos, josta selviää käytössä olleet tietokannat, hakusanat ja rajaukset. Prosessissa käytetty analyysimenetelmä on kuvattu prosessissa. Tutkimuksen tulokset on kirjoitettu alkuperäistä tekstiä kunnioittaen. Tutkimusartikkelien kääntämisessä on apuna käytetty Laurean tarjoamaa MOT Kielipalvelua. Tämä on voinut heikentää luotettavuutta, sillä kääntäminen on voinut muuttaa sisältöä jonkin verran.

Tutkimuksen reliaabelius voidaan todeta, jos kaksi arvioijaa päätyy samanlaiseen tulokseen (Hirsijärvi ym. 2009, 231). Opinnäytetyö on toteutettu yhden tekijän toimesta, joten tämä voi vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen. Tämä opinnäytetyö on tekijän ensimmäinen eikä tekijällä ole aikaisempaa kokemusta kirjallisuuskatsauksen suhteen, joten kokemattomuus on voinut vaikuttaa tuloksiin.

7.3 Johtopäätökset ja jatkotutkimus

Opinnäytetyön tavoitteena oli muodostaa kokonaisuus, miten koronapandemia on vaikuttanut doulatoimintaan. Opinnäytetyön tuloksista voi todeta johtopäätöksenä, että koronalla on ollut suuri vaikutus doulauksen toimintaan odottavien ja synnyttävien naisten ja perheiden

tukemisessa. Doulat ovat joutuneet muuttamaan aikaisempia toimintatapojaan ja luomaan uusia käytäntöjä. Tutkittua tietoa koronapandemian vaikutuksesta doulatoimintaan oli vähän. Haasteena oli, että aiheesta ei ole suoranaisesti tehty tutkimuksia, vaan aihetta sivuutettiin muissa tutkimusartikkeleissa.

Jatkotutkimuksena voisi tutkia, jättikö koronapandemia joitakin pysyviä uusia toimintamalleja doulatoimintaan. Kokivatko doulat uudet toimintamallit hyviksi toimintatavoiksi ja jäivätkö ne pysyviksi tavoiksi tukea odottavaa ja synnyttävää naista ja perhettä. Lisäksi voisi haastatte-
luilla selvittää, miten koronapandemia vaikutti doulien, naisten ja perheiden näkökulmasta doulatuen saamiseen.

Lähteet

Painetut

Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Kosonen, L. 2019. Suomi synnytti. Kätilöiden kertomaa. E-kirja. Helsinki: Kustantamo S&S.

Kylmä, J. & Juvakka, T. 2014. Laadullinen terveystutkimus. Porvoo: Bookwell Oy.

Stolt, M., Axelin, A. & Suhonen, R. 2015. Kirjallisuus hoitotieteessä. Turku: Juvenes Print.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilkka, H. 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä. Ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Väisänen, L. 2001. Raskaus muuttaa naisen mieltä ja maailmaa. Helsinki: Kirjapaja Oy.

Sähköiset

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry 2019. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Viitattu 1.2.2023. <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?t=1578480382>

Anttila, V-J. 2023. Koronavirus (SARS-CoV-2, COVID-19). Lääkärikirja Duodecim. Viitattu 12.2.2023. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01257>

Carvalho, K., Kheyfets, A., Lawrence, B., Moky, A., Harris, L., Abouhala, S. & Amutah-Onukagha, N. 2022. Examining the Role of Psychosocial Influences on Black Maternal Health During the COVID-19 Pandemic. Maternal & Child Health Journal, 10927875, Apr2022, Vol. 26, Issue 4. Viitattu 25.1.2023. <https://web-p-ebshost-com.nelli.laurea.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=10&sid=a7612c10-e5f5-4a14-80e9-a87ef1247336%40redis>

Castañeda, A.,N. & Julie, J.S. 2021, "Practising Intimate Labour: Birth Doulas Respond during COVID-19", *Anthropology in Action*, vol. 28, no. 1, pp. 21-24. Viitattu 25.1.2023. <https://www.proquest.com/docview/2488193342?parentSessionId=Rzivr3pGL0gJzRCKqt1hdRJZ3bH0ky5Z5sEm94IEKB0%3D&pq-origsite=primo&accountid=12003>

DONA International 2022. Viitattu 18.10.2022. <https://www.dona.org/>

Ensi- ja turvakotien liitto 2022a. Doula - vapaaehtoinen tukihenkilö synnytykseen. Viitattu 18.10.2022. <https://ensijaturvakotienliitto.fi/vauvaperhe/raskausaika/doula-vapaaehtoinen-tukihenkilo-synnytykseen/>

Ensi- ja turvakotien liitto 2022b. Ensikodit ja vauvaperheiden auttaminen. Viitattu 26.10.2022. https://ensijaturvakotienliitto.fi/tietoa-liitosta/nain-me-autamme/ensikodit_ja_vauvaperheet/#doula

Ensi- ja turvakotien liitto 2021. Vapaaehtoinen doula perheiden tukena koronavuotena. Viitattu 28.11.2022. <https://ensijaturvakotienliitto.fi/blogi/vapaaehtoinen-doula-perheiden-tukena-koronavuotena/>

European Doula Network 2015. About us. Viitattu 18.1.2023. <https://www.europeandoulanetwork.org/>

Folhålsan 2022. Viitattu 26.10.2022. <https://www.folkhalsan.fi/aktivitet/vuxna/vantabarn/doula/>

Gutschow, K. & Davis-Floyd, R. 2021. The Impacts of COVID-19 on US Maternity Care Practices: A Followup Study. *Front Sociol.* 2021 May 27;6:655401. doi: 10.3389/fsoc.2021.655401. PMID: 34150906; PMCID: PMC8212572. Viitattu 25.1.2023. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8212572/>

Helsingin ensikoti ry 2022. Doulatoiminta Helsingin ensikodissa. Viitattu 18.10.2022. <https://www.helsinginensikoti.fi/autamme/tuki-ja-neuvontapalvelu/doulatoiminta-helsingin-ensikodissa/>

Henttonen, T. 2020. Vapaaehtoisdoula on tukena synnytyksessä. Ensi- ja turvakotien liitto. Viitattu 18.10.2022. <https://ensijaturvakotienliitto.fi/blogi/vapaaehtoisdoula-on-tukena-synnytyksessa/>

Hulkkonen, K. & Vigren, M. 2021. Tukea synnytykseen. Viitattu 28.11.2022. <https://blogs.tuni.fi/viisaatvalinnat/seli-aiheet/tukea-synnytykseen/>

Johnson, J. & Castañeda, A. 2021. On the Outside Looking In: A Global Doula Response to COVID-19. Viitattu 30.1.2023. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8022595/pdf/fsoc-06-613978.pdf>

Kangasniemi, M., Utriainen, K., Ahonen, S.-M., Pietilä, A.-M., Jääskeläinen, P. & Liikanen, E. 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsennettyyn tietoon.

Hoitotiede 25 (4), 291-301. Viitattu 31.10.2022. <https://www.proquest.com/docview/1469873650/fulltext/3F03CD2B68754206PQ/1?accountid=12003>

Kosonen, L. 2019. Suomi synnytti. Kätilöiden kertomaa. E-kirja. Helsinki: Kustantamo S&S.

Lehtonen, L. 2019. Doula - synnyttäjän tukihenkilö. Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim. 2019;135(24):2415-9. Viitattu 18.10.2022. <https://www.duodecimlehti.fi/duo15298>

Lisenbee, J., Gil-Rivas, V., Webb, J. B., Dahl, A. A. & Quinlan, M. M. 2022. Birth Doula Care in California During COVID-19: The Impacts of Social Distancing on a High-Touch Helping Profession. *Qualitative health research*, 32(10), pp. 1477-1486. doi:10.1177/10497323221110807. Viitattu 25.1.2023. <https://journals-sagepub-com.nelli.laurea.fi/doi/10.1177/10497323221110807>

Ogunwole, S., Bennett, W., Williams, A. & Bower, K. 2020. Community-Based Doulas and COVID-19: Addressing Structural and Institutional Barriers to Maternal Health Equity. Viitattu 25.1.2023. <https://web-s-ebsohost-com.nelli.laurea.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=22&sid=b2191acd-ff94-49ef-8004-3b26bdc39feb%40redis>

Rivera M. 2021. Transitions in Black and Latinx Community-Based Doula Work in the US During COVID-19. *Front Sociol.* 2021 Mar 11;6:611350. doi: 10.3389/fsoc.2021.611350. PMID: 33869557; PMCID: PMC8022539. Viitattu 25.1.2023. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8022539/>

Siivola, M. 2020. Doules. Viitattu 28.11.2022. <https://doules.fi/synnytys-korona-aikana-6-vinkkia-synnytykseen/>

Silén, S. 2013. Tieteellinen posteri. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 8.3.2023. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/tvt/tiedonvisualisointi/POSTERIluento%20ilman%20kuvia.pdf>

Suomen Doulat Ry 2021. Viitattu 18.10.2022. <https://www.suomendoulat.fi/>

Terveyskirjasto 2020. Tukihenkilön rooli synnytyksessä. Odottavan äidin käsikirja. Viitattu 12.2.2023. <https://www.terveyskirjasto.fi/odk00067>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK) 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Viitattu 1.2.2023. https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

von Koskull, M. & Nysten, E-M. 2011. Doulaberättelser. Familjens och stödpersoners upplevelser av att vänta och föda barn. Folkhälsan. Viitattu 19.10.2022. https://www.folkhal-san.fi/globalassets/barn/doula/fh_doulaboken2013_lores.pdf

Kuviot

KUVIO 1: Kirjallisuuskatsauksen tulokset.....	16
---	----

Taulukot

TAULUKKO 1. Tutkimusaineiston sisäänotto- ja poissulkukriteerit	13
TAULUKKO 2: Aineiston haku	14

Liitteet

Liite 1: Valikoidut aineistot	27
Liite 2: Posterit	29

Liite 1: Valikoidut aineistot

Tutkimus, tekijät, maa	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimuskysymykset TAI Menetelmä ja osallistujamäärä	Keskeiset tulokset
Practising intimate labour: Birth doula respond during COVID-19, 2021 Castañeda, A.,N. & Julie, J.S. Oxford	Miten doulan läheisyys synnytyksissä on häiriintynyt ja muotoutunut uudestaan COVID-19 pandemian aikana	Miten koronarajoitukset ovat vaikuttaneet doulatoimintaan? Laadullinen tutkimus, osallistunut 500 doulaa	Korona pandemia pakotti doulat kehittämään uusia käytäntöjä synnyttäjän tukemiseksi Pandemia rajoitti doulien antaman fyysisen hoidon synnyttäjille, doulat olivat etäyhteydessä
Community-Based Doula and COVID-19: Addressing Structural and Institutional Barriers to Maternal Health Equity, 2020 Ogunwale, S., Bennett, W., Williams, A., Bower, K. Yhdysvallat	Yhteisöpohjaisten doulien palvelujen käyttö, doula-palvelujen käytön esteet (kotikäyntien rajoitukset)		Doula-palvelujen saamisen haasteet korona pandemian aikana Doulien kotikäyntejä on jouduttu rajoittamaan pandemian aikana
Examining the Role of Psychosocial Influences on Black Maternal Health During the COVID-19 Pandemic, 2022 Carvalho, K., Kheifets, A., Lawrence, B., Moky, A., Harris, L., Abouhala, S., Amutah-Onukagha, N.	Psykososiaalinen vaikutus koronan aikana tummaihoisen äidin terveyteen, esimerkiksi naapurisuhteet, sosiaalinen tuki	Kirjallinen tutkimus, koronan vaikutus tummaihoisiin synnyttäviin ihmisiin	Doulan hyödyllinen tuki tummaihoisille naisille raskauden ja synnytyksen aikana Naiset kärsivät stressistä synnytyksen aikana ilman doulaa
On the Outside Looking In: A Global Doula Response to COVID-19, 2021 Johnson, J., Castañeda, A.	Tuoda ilmi kyselyjen perusteella, miten doulatoimintaa ei koettu välttämättömänä koronapandemian aikana ja sen jälkeen	Laadullinen tutkimus maalissa ja huhtikuussa 2020, yli 500 doulaa 24 eri maasta	Koronarajoitusten vaikutus doulien emotionaaliseen, fyysiseen ja informatiiviseen tukeen raskauden aikana ja heidän perheille Doulat ovat joutuneet olemaan virtuaalisesti läsnä

			Doulien huoli, miten korona vaikuttaa heidän ammattiin tulevaisuudessa
<p>The Impacts of COVID-19 on US Maternity Care Practices: A Followup Study, 2021</p> <p>Gutschow, K., Davis-Floyd, R.</p> <p>Yhdysvallat</p>	<p>Tutkimuksessa oli keskitetty uusiin tapoihin, miten äitiyshoidon tarjoajat esimerkiksi doulat mukautuvat COVID-19 tuomiin uusiin käytäntöihin</p>	<p>Sähköinen kyselylomake marras- joulukuu 2020, kyselyyn oli vastannut marraskuuhun 2020 mennessä 28 palveluntarjoajaa, joista noin kolmasosa oli synnytyslääkäreitä ja kaksi kolmasosaa oli kätilöitä, doulia ja synnytyshoitajia.</p>	<p>”Jokaisen sairaalan käytännöt tukihenkilön määräästä olivat erilaiset”, doula Stevie Merino</p>
<p>Birth Doula in California During COVID-19: The Impacts of Social Distancing on a High-Touch Helping Profession, 2022</p> <p>Lisenbee, J., Gil-Rivas, V., Webb, JB., Dahl, A. A., Quinlan, MM.</p> <p>California/San Francisco</p>	<p>Tutkimus dokumentoi koronapandemian vaikutuksia doulatoimintaan ja tutki doulatoiminnan mukauttamista pandemian aikana</p>	<p>Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, haastatteluun osallistui 15 doulaa</p>	<p>Pandemia rajoitti tukihenkilön yhteen henkilöön, joten doulat joutuivat mukauttamaan palveluitaan</p>
<p>Transitions in Black and Latinx Community-Based Doula Work in the US During COVID-19, 2021</p> <p>Rivera, M.</p> <p>Yhdysvallat</p>	<p>Tutkimuksessa kerättiin doulien näkemyksiä, miten koronapandemia on vaikuttanut heidän työhön</p>	<p>Laadullinen tutkimus, kuuden doulan haastattelu</p>	<p>Doulien uudet toimintatavat</p>

Liite 2: Posterit

A photograph of a doula, a woman with short blonde hair and glasses wearing a dark blue hoodie, smiling and supporting a pregnant woman. The pregnant woman is sitting on a large grey exercise ball, leaning back with her arms raised behind her head. The background shows a brick fireplace and a wooden chair.

DOULA
synnytystukihenkilö

Tarjoaa henkistä, fyysistä ja tiedollista tukea ennen raskautta, raskauden ja/tai synnytyksen aikana tai synnytyksen jälkeen synnyttäjälle ja koko perheelle.

Suomen Doulat ry:n jäsenet sitoutuvat noudattamaan yhdistyksen laatimaa doulan toimenkuvaa, joka on Kätilöliiton puoltama.

Doulahausta löydät yhdistyksen doulat
www.suomendoulat.fi

